

personer med sanitetsopgaver. Bestemmelsen indeholder blandt andet et forbud mod at straffe sanitetspersonel, herunder læger, for at udføre opgaver i overensstemmelse med lægelig etik, uanset hvem der har fordel heraf. Således kan en læge f. eks. ikke tvinges til at give oplysninger om patienter, hvis han skønner, det kan skade dem. Dog skal en evt. oplysningspligt i lovgivningen opfyldes. Artiklens bestemmelser er i overensstemmelse med bl. a. lægelovens regler om tavshedspligt. *Artikel 17* regulerer civilbefolkningens rolle under en konflikt og indeholder bl. a. et krav om, at civile respekterer og undlader voldshandlinger mod modpartens syge, sårede og skibbrudne.

Artikel 18 indeholder regler om foranstaltninger til identifikation af sanitetspersonel, -enheder og -transporter. Anvendelsen af Røde-Kors-mærket har hidtil været forbeholdt den militære sanitetstjeneste og civile sygehuse. Anvendelsen er nu udvidet i overensstemmelse med udvidelsen af beskyttelsen til også at omfatte alt religiøst personel og alt sanitetspersonel knyttet til civile eller militære enheder, herunder f. eks. civilforsvaret, nationale Røde Kors-selskaber og sygehusvæsenet, samt til bygninger, materiel og transportmidler, der benyttes af disse, og Røde Kors-mærket suppleres med lys-, radio- og radarsignaler til identifikation af sanitetstransporter og -enheder, jfr. *Annex I*. Beskyttelsen er uafhængig af kendemærket eller anden identifikation, men i praksis vil afmærkning m. v. være nødvendig for at sikre beskyttelse under krigsforhold.

Artikel 19 forpligter stater, som ikke deltager i konflikten, til at anvende protokollens relevante bestemmelser over for personer, som er omfattet af protokollens Del II, og som er modtaget eller interneret på deres territorium, samt over for konfliktparternes døde.

Artikel 20 indholder et absolut forbud mod repressioner imod personer og genstande, som er beskyttet af protokollens Del II.

Afsnit II

Sanitetstransporter

Artikel 21 fastslår, at sanitetstransporter (ambulance) er beskyttet på samme måde som mobile militære og civile sanitetsenheder.

Artikel 22, stk. 1, udvider beskyttelsen af hospitalsskibe, som efter anden Genèvekonvention, art. 13 gælder militært personel m.v., til også at omfatte transport af syge, sårede eller skibbrudne civile. Civile må imidlertid ikke tages til fange. *Stk. 2* udvider beskyttelsen til at omfatte hospitalsskibe stillet til rådighed af en tredjestat eller en uvildig

international humanitær organisation. *Stk. 3* fastslår, at kystredningsfartøjer er beskyttet, uanset om den i anden Genèvekonventions art. 27 fastsatte notifikation 10 dage inden transporten er foretaget.

Artikel 23 yder beskyttelse efter protokollen og Genèvekonventionerne for andre sanitetsfartøjer end dem, som er særligt udrustet og anmeldt som hospitalsskibe i overensstemmelse med anden Genèvekonvention eller protokollens art. 22. Beskyttelsen ophører, dersom fartøjet foretager ikke-humanitære handlinger til skade for modparten, herunder nægter at efterkomme en umiddelbart gennemførlig ordre vedrørende manøvrering og navigation.

Artikel 24–31 indeholder særlige regler om beskyttelse af sanitetsluftfartøjer. Disse regler indebærer en væsentlig udvidelse af beskyttelsen og reguleringen af sanitetsluftfartøjers virksomhed i forhold til de gældende regler. Ifølge artikel 8 gælder reglerne for en hvilken som helst sanitetstransport ad luftvejen og ikke blot, som i Genèvekonventionerne, ambulancefly, der udelukkende anvendes til sanitetstransport.

Artikel 24 fastslår, at sanitetsluftfartøjer skal respekteres og beskyttes i henhold til bestemmelserne i protokollens Del II. Efter *artikel 25* kan sanitetsluftfartøjer operere over landområder, som kontrolleres af egne styrker, og over havområder, som ikke kontrolleres af modpartens styrker, uden forudgående aftale. Tilsvarende gælder for sanitetsluftfartøjer over kampzoner, som kontrolleres af egne styrker, eller hvor det er usikkert, hvem der kontrollerer området, jfr. *artikel 26*, men bestemmelsen understreger samtidig, at i sådanne situationer kan beskyttelse af sanitetsluftfartøjer kun være effektiv efter forudgående aftale. Ifølge *artikel 27* skal sanitetsluftfartøjer over modpartens område beskyttes, hvis der er indgået aftale om overflyvningen. *Stk. 2* indeholder særlige regler om fly, som utilsigtet er kommet ind over modpartens område uden eller i strid med forudgående aftale. Såfremt et sådant fly er identificeret som et sanitetsluftfartøj må det ikke angribes, før modparten har udfoldet alle rimelige bestræbelser for at sikre sine interesser, f. eks. ved at beordre luftfartøjer til landing. *Artikel 28* angiver de restriktioner, sanitetsluftfartøjer skal iagttage for at opnå beskyttelse. Ifølge *stk. 4* mister et sanitetsluftfartøj sin beskyttelse, hvis det uden forudgående aftale herom foretager eftersøgning af sårede, syge eller skibbrudne over områder, som ikke klart kontrolleres af egne styrker. *Artikel 29* indeholder regler om indholdet af og fremgangsmåden ved indgåelse af overflyvningsaftaler m. v. Regler om inspektion af modpartens sanitetsluftfartøjer og om tilbage-